

Måling af politiske værdier og informationsbearbejdning. Nye indeks for fordelingspolitik, værdipolitik og “Need to Evaluate” blandt danske vælgere

Rune Slothuus
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet
E-mail: slothuus@ps.au.dk

Rune Stubager
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet
E-mail: stubager@ps.au.dk

Kasper Møller Hansen
Institut for Statskundskab
Københavns Universitet
E-mail: kmh@ifs.ku.dk

Michael Bang Petersen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet
E-mail: michael@ps.au.dk

Morten Pettersson
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Arbejdspapir.
Version: April 2010

Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet
Institut for Statskundskab, Københavns Universitet

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
1. Nye indeks for dimensionerne fordelings- og værdipolitik.	4
1.1 Fordelingspolitik – faktoranalyse og reliabilitetstest	4
1.2 Værdipolitik – faktoranalyse og reliabilitetstest	7
1.3 Korrelationsmatrice mellem prædispositionsmaalene.	10
1.4 Borgernes placering af partierne på den fordelingspolitiske og værdipolitiske dimension.	12
2. Need to Evaluate	14
2.1 Faktoranalyse og reliabilitetstest.	14
2.2 Need to Evaluate's sammenhæng med demografiske variable	16
2.3 Påvirker NtE borgernes evaluering af partierne?	18
3. Litteratur.....	23
4. Appendiks A: Frekvensfordelinger på spørgsmål og indeks	24
5. Appendiks B: Fordeling af svarpersoner på køn, alder og region	33
6. Appendiks C: Spørgsmålsformuleringer.....	34

Indledning

Forskningen i politisk adfærd har længe argumenteret for, at grundlæggende og abstrakte politiske værdier i mange situationer er en væsentlig kilde til borgernes holdninger til mere specifikke politiske emner og spørgsmål (Feldman 2003). I Danmark har især to holdningsdimensioner, der antages at reflektere grundlæggende politiske værdier – ofte kaldet henholdsvis fordelingspolitiske og værdipolitiske grundholdninger eller ”gammel” og ”ny” politik – været brugt i studier af vælgeradfærd og holdningsdannelse (Borre 1995; Goul Andersen et al. 2007; Stubager 2006). Der knytter sig imidlertid nogle alvorlige måleproblemer til de spørgsmål, der bruges til at måle de to holdningsdimensioner i eksisterende spørgeskemaundersøgelser. Dels er det svært at konstruere nogle skaler eller indeks, som har en tilfredsstillende reliabilitet, dels er nogle af spørgsmålene blevet stillet over en så lang årrække, at formuleringerne virker utidssvarende.

Samtidig interesserer forskere i politisk adfærd sig i stigende grad for de psykologiske processer, gennem hvilke borgerne danner politiske holdninger. Særligt har skellet mellem borgernes bearbejdning af ny information gennem henholdsvis *memory-based* eller *online processing* vist sig at kunne forklare vigtige egenskaber ved folks holdninger, f.eks. holdningernes stabilitet og påvirkelighed af ny information. En skala, udviklet af psykologer og taget i brug af blandt andre den amerikanske National Election Study, er den såkaldte *Need to Evaluate*-skala. Individer, der scorer højt på skalaen, dvs. har et stort behov for at evaluere eller tage stilling, antages i højere grad at danne holdninger gennem *online processing*, mens individer, der scorer lavt på *Need to Evaluate*, antages i højere grad at danne holdninger gennem *memory-based processing* (Bizer et al. 2004; Druckman et al. 2010). Hidtil har der imidlertid ikke været en oversat version af spørgsmålene bag denne skala, efterprøvet og valideret i en dansk sammenhæng.

I dette notat præsenterer vi resultatet af en dansk undersøgelse, hvor vi både har søgt at udvikle nogle nye og bedre skalaer for fordelingspolitiske og værdipolitiske grundholdninger og har introduceret *Need to Evaluate* til dansk. Vi fremlægger disse foreløbige resultater, så andre forskere har mulighed for at lære af vores resultater og eventuelt bygge på dem i kommende undersøgelser.

Analyserne bygger på data fra en spørgeskemaundersøgelse indsamlet over internettet i perioden 6.-10. juli 2009. Dataindsamlingen blev gennemført af YouGov Zaperas, og deltagerne blev rekrutteret fra YouGov Zaperas Danmarkspanel. Målgruppen for undersøgelsen var danskere i alderen 18-70 år. Appendiks B beskriver sammensætningen af svarpersoner på køn, alder og geografi. Der blev i alt udsendt 1500 invitationer via e-mail til personer i alderen 18-70 år i YouGov Zaperas Danmarkspanel. Deltagerne blev udvalgt således, at de udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning med udgangspunkt i målgruppen. I alt gennemførtes 703 interview, hvilket svarer til en svarprocent på 47. Spørgsmålsformuleringer fremgår af Appendiks C.

1. Nye indeks for dimensionerne fordelings- og værdipolitik.

1.1 Fordelingspolitik – faktoranalyse og reliabilitetstest

Til konstruktion af et nyt indeks for den fordelingspolitiske dimension indgik der 13 udsagn i undersøgelsen. Syv af de 13 spørgsmål udtrykker venstreorienterede påstande. Respondenterne har svaret ud fra en Likert skala; 'helt uenig', 'nærmest uenig', 'hverken enig eller uenig', 'nærmest enig', 'helt enig' og 'ved ikke'. De 13 udsagn findes i tabel 1 sammen med de estimerede faktorloadings i en faktoranalyse. Faktoranalysen er udført med rotationsmetoden Oblimin. Både i faktoranalysen og reliabilitetsanalysen er 'ved ikke'-kategorien. Dette ændrer dog ikke ved datastrukturen.

Tabel 1. Items for fordelingspolitik og faktor loadings.

Item	Faktor loading ^a
1. (3) I politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse (V)	0,803
2. (1) Høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag (V)	0,767
3. (13) Økonomisk lighed gavner samfundet (V)	0,737
4. (12) Det er naturligt med økonomisk ulighed I samfundet	0,724
5. (7) Folk med høje indkomster skal beskattes langt hårdere end folk med lave indkomster (V)	0,710
6. (4) For at skabe dynamik og fremgang i samfundet må man acceptere en vis grad af ulighed	0,684
7. (8) Staten bør have afgørende indflydelse på driften af de store virksomheder (V)	0,636
8. (5) De mest velhavende bør give flere penge til de dårligst stillede (V)	0,634
9. (11) Det er ikke et mål I sig selv at udjævne forskellene mellem rig og fattig	0,603
10. (2) Staten har for lidt kontrol med erhvervslivet (V)	0,360
11. (6) Vi bør modstå kravene om højere velfærdsydelser fra folk med lave indkomster	0,127
12. (9) Staten bør ikke omfordele fra rig til fattig	0,096
13. (10) Staten skal lade erhvervslivet passe sig selv	- 0,041

Note: (V) indikerer at et item er vendt om. Tal i parentes indikerer spørgsmålets nummer i spørgeskemaet.
N= 574

Der udtrækkes tre faktorer med Eigenværdier over 1, hvor den bedste, der udtrækkes, har en eigenværdi på 5,895 og forklarer 45,344 % af variationen¹. Ganske interessant er det, at de to traditionelt benyttede udsagn fra Valgundersøgelsen 'I politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse' og 'Høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag', der også tidligere er blevet brugt til konstruktion af et fordelingspolitisk indeks (Petersen et al. 2010; Stubager 2006), har de højeste faktorloadings. Derimod har et andet ofte anvendt udsagn "Staten har for lidt kontrol over erhvervslivet" væsentlig lavere loading og loader bedre på en anden faktor².

¹ Den næstbedste faktor har en Eigenværdi på 1,156 (8,89 % af variationen) og den sidste har en Eigenværdi på 1,059 (8,144 % af variationen)

² Dette udsagn kan siges, at 'erstattes' af udsagnet 'Staten bør have afgørende indflydelse på driften af de store virksomheder'.

Da spørgsmål 2,6,9 og 10 har lave loadings og samtidig loader bedre på andre faktorer udelades disse fra reliabilitetsanalysen.

Tabel 2 viser en korrelationsmatrice for de ni udsagn. Korrelationerne mellem udsagnene er ganske pæne, og ingen udsagn korrelerer under 0,3. De ni items har til sammen en alphaværdi på 0,888.

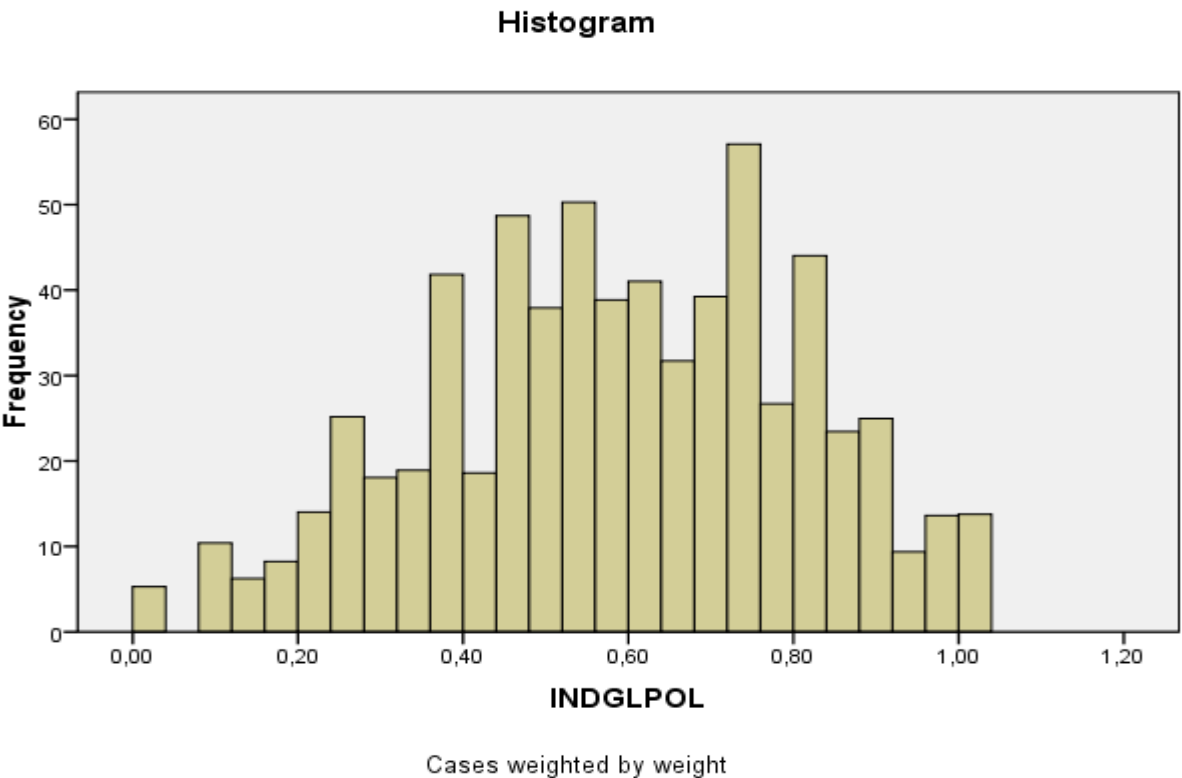
Tabel 2. Inter-item korrelationer for fordelingspolitik m. scale if item deleted

	Q GLP OL 1	Q GLPO L 3	Q GLPO L 4	Q GLPO L 5	Q GLPO L 7	Q GLPO L 8	Q GLPOL 11	Q GLPOL 12	Q GLPOL 13	Scale if item
1. Høje indtægter burde..	1,000	,456	,464	,657	,767	,449	,367	,510	,502	0,868
3. I politik bør man stræbe..	,456	1,000	,431	,475	,425	,391	,358	,473	,467	0,880
4. For at skabe dynamik..	,464	,431	1,000	,458	,442	,399	,547	,686	,500	0,874
5. De mest velhavende..	,657	,475	,458	1,000	,672	,396	,347	,453	,531	0,871
7. Folk med høje..	,767	,425	,442	,672	1,000	,382	,367	,420	,473	0,871
8. Staten bør have..	,449	,391	,399	,396	,382	1,000	,331	,394	,444	0,884
11. Det er ikke et mål..	,367	,358	,547	,347	,367	,331	1,000	,505	,446	0,883
12. Det er naturligt med..	,510	,473	,686	,453	,420	,394	,505	1,000	,484	0,874
13. Økonomisk lighed gavner..	,502	,467	,500	,531	,473	,444	,446	,484	1,000	0,874

Note: Korrelationsmålet benyttet er gamma.

Indekset for fordelingspolitik er konstrueret, så respondenter kun udelades, hvis de har svaret 'ved ikke' på tre eller flere items. Dermed udelades 36 af undersøgelsens 703 interviewede. Indekset er skaleret fra 0-1, hvor 0 indikerer venstreorienteret og 1 er højreorienteret. Indekset har et gennemsnit på 0,59. Dette indeks benyttes i senere analyser i afsnit 2.3.

Figur 1. Fordeling på indekset for fordelingspolitik

1.2 Værdipolitik – faktoranalyse og reliabilitetstest

Til konstruktion af et nyt indeks for den værdipolitiske dimension indgår fem udsagn i undersøgelsen. Alle fem udsagn udtrykker højreorienterede påstande. Respondenterne har svaret ud fra en Likert-skala med svarmulighederne 'helt uenig', 'nærmest uenig', 'hverken enig eller uenig', 'nærmest enig', 'helt enig' og 'ved ikke'. De fem påstande findes i tabel 3 sammen med de estimerede faktorloadings i en faktoranalyse. Faktoranalysen er udført med rotationsmetoden Oblimin. Både i faktoranalysen og reliabilitetsanalysen er 'ved ikke'-kategorien udeladt, hvilket ikke ændrer datastrukturen.

Tabel 3. Items for værdipolitik og faktor loadings

Item	Faktor loading ^a
1.(3) Indvandrere, som begår handlinger, der fører til fængselsstraf, bør omgående udvises	0,847
2. (5). Indvandringen udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart	0,818
3. (4). Udlændinge bør kunne få dansk statsborgerskab, når de har lært at opføre sig som danskere	0,818
4. (1) Voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag	0,680
5. (2). Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser	0,564

Note: Tal i parentes indikerer spørgsmålets nummer i spørgeskemaet.

N= 646

Der udtrækkes kun en faktor med Eigenværdi over 1. Denne faktor har en Eigenværdi på 2,835 og forklarer 56,694 % af variationen. Alle items har fine loadings.

Tabel 4. Inter-item korrelationer for værdipolitik m. scale if item deleted

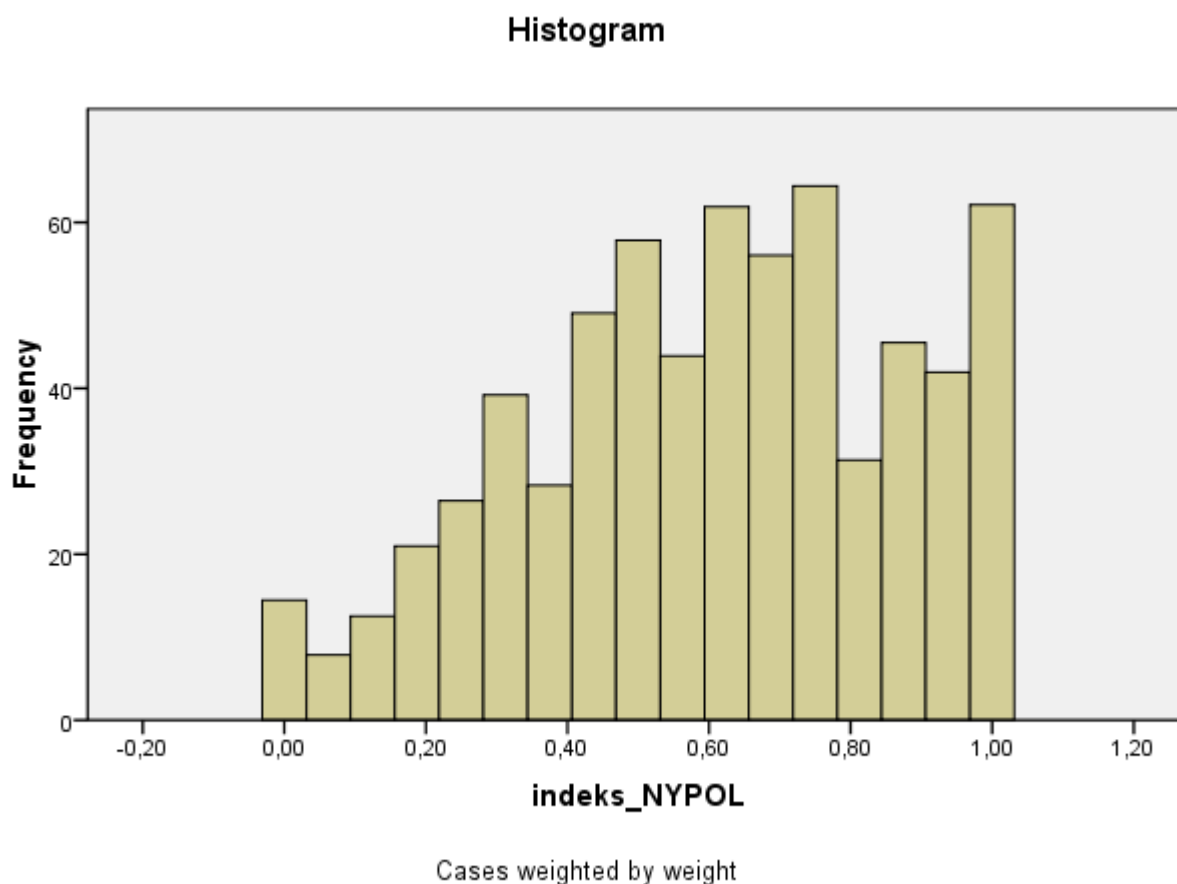
	Q_NYPOL_1	Q_NYPOL_2	Q_NYPOL_3	Q_NYPOL_4	Q_NYPOL_5	Scale if item deleted
1. Voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag	1,000	,213	,561	,394	,403	0,795
2. Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser	,213	1,000	,359	,379	,336	0,820
3. Indvandrere, som begår handlinger, der fører til fængselsstraf, bør omgående udvises	,561	,359	1,000	,582	,604	0,731
4. Udlændinge bør kunne få dansk statsborgerskab, når de har lært at opføre sig som danskere	,394	,379	,582	1,000	,644	0,742
5. Indvandringen udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart	,403	,336	,604	,644	1,000	0,743

Note: Korrelationsmålet benyttet er gamma.

Tabel 4 viser de parvise korrelationer mellem de værdipolitiske udsagn. Generelt findes fine korrelationer, men indeksets reliabilitet kan øges ved udeladelse af spørgsmål 2 (fra $\alpha = 0,807$) *'Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser'*, der også har den laveste loading i faktoranalysen. Dette spørgsmål udelades derfor fra indekset for værdipolitik, hvilket giver en alphaværdi på 0,821.

39 respondenter, der har svaret 'ved ikke', er udeladt ud af undersøgelsens 703 tilgængelige. Indekset er skaleret fra 0-1, hvor 0 indikerer venstreorienteret og 1 er højreorienteret på den værdipolitiske dimension. Indekset har et gennemsnit på 0,61. Dette indeks benyttes i senere analyser i afsnit 2.3.

Figur 2. Fordeling på indekset for værdipolitik

1.3 Korrelationsmatrice mellem prædispositionsmålene.

Udover konstruktionen af de to indeks for henholdsvis fordelingspolitik og værdipolitik er der også foretaget en korrelationsanalyse mellem disse to indeks og de ofte benyttede selvplaceringsmål for både fordelings- og værdipolitik. På den fordelingspolitiske dimension blev respondenterne bedt om, at placere sig på en skala, hvor 0 er mest venstreorienteret (..det offentlige skal sikre, at der bliver sørget for alle) og 10 er mest højreorienteret (..det enkelte menneske skal have mere ansvar for sig selv). På den værdipolitiske dimension blev respondenterne ligeledes bedt om at placere sig på en skala, hvor 0 er mest venstreorienteret (står for åbenhed over for indvandrere, human behandling af forbrydere samt miljøbeskyttelse) og 10 er mest højreorienteret (står for en stram rets- og indvandrerpolitik samt for at økonomiske hensyn vægtes over miljøet).

Korrelationsmatricen, der viser Pearson's r-korrelationer, fremgår af tabel 5 og 6. I tabel 5 benyttes indekset for værdipolitik bestående af fire spørgsmål (se afsnit 1.2), mens der i tabel 6 benyttes indeks for værdipolitik med alle fem spørgsmål.

Tabel 5. Parvise korrelationer mellem de forskellige mål for politiske prædispositioner

	Selvplacering GLPOL	Indeks for GLPOL	Selvplacering NYPOL	Indeks for NYPOL
Selvplacering GLPOL	1	0,623***	0,593***	0,392***
Indeks for GLPOL	0,623***	1	0,363***	0,200***
Selvplacering NYPOL	0,593***	0,363***	1	0,701***
Indeks for NYPOL	0,392***	0,200***	0,701***	1

Note: Korrelationerne angivet er Pearson's r. NYPOL består her af fire items (se afsnit 1.2).

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001.

Tabel 6. Parvise korrelationer mellem de forskellige mål for politiske prædispositioner

	Selvplacering GLPOL	Indeks for GLPOL	Selvplacering NYPOL	Indeks for NYPOL
Selvplacering GLPOL	1	0,623***	0,593***	0,421***
Indeks for GLPOL	0,623***	1	0,363***	0,222***
Selvplacering NYPOL	0,593***	0,363***	1	0,713***
Indeks for NYPOL	0,421***	0,222***	0,713***	1

Note: Korrelationerne angivet er Pearson's r. NYPOL består her af fem items (se afsnit 1.2).

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001.

1.4 Borgernes placering af partierne på den fordelingspolitiske og værdipolitiske dimension.

Tabel 7 fremviser, hvordan borgerne placerer de enkelte partier på en skala fra 0-1 både på den fordelings- såvel som værdipolitiske dimension.

Tabel 7. Borgernes placering af partierne på de fordelings- og værdipolitiske dimensioner

Note: Viden er delt i høj/lav ved medianen 0,5 (hvorfor lav viden er 61,9 % af respondenterne, n = 435; høj viden er

	Gns.	STD	Høj viden Gns	Høj viden STD	Lav viden Gns.	Lav viden STD
<i>Fordelingsp.</i>						
Socialdemokraterne	,3304	,17990	,3303	,15845	,3306	,19458
Radikale Venstre	,4339	,18678	,4183	,17798	,4464	,19290
Konservative	,7349	,18540	,7581	,15435	,7168	,20481
SF	,2279	,17807	,2090	,16012	,2427	,18996
Liberal Alliance	,6345	,23679	,6928	,23062	,5868	,23145
Dansk Folkeparti	,6647	,25610	,6860	,24456	,6487	,26370
Venstre	,7664	,20483	,7997	,16769	,7418	,22557
Enhedslisten	,1315	,20007	,0868	,15091	,1690	,22703
<i>Værdipolitik</i>						
Socialdemokraterne	,3566	,18173	,3545	,16771	,3583	,19210
Radikale Venstre	,3598	,19919	,3063	,17641	,4053	,20633
Konservative	,7084	,18522	,7277	,16684	,6927	,19772
SF	,2419	,18680	,2102	,14862	,2678	,20972
Liberal Alliance	,5620	,23584	,5828	,23237	,5447	,23778
Dansk Folkeparti	,8701	,17921	,8997	,13216	,8482	,20469
Venstre	,7559	,17792	,7765	,16865	,7401	,18343
Enhedslisten	,1463	,21437	,0952	,15591	,1909	,24644

38,1 % af respondenterne, n = 268). De afhængige placeringsvariable for partierne er skaleret fra 0-1.

Tabel 8: Korrelationer mellem placeringen af partierne på de to dimensioner

Parti	Korrelation ml. placering på fordelingspolitik og værdipolitik	Høj viden	Lav viden
Socialdemokraterne	0,520***	0,646***	0,445***
Radikale Venstre	0,495***	0,434***	0,532***
Konservative	0,644***	0,626***	0,649***
SF	0,627***	0,613***	0,629***
Liberal Alliance	0,664***	0,712***	0,623***
Dansk Folkeparti	0,373***	0,310***	0,400***
Venstre	0,570***	0,534***	0,585***
Enhedslisten	0,671***	0,687***	0,651***

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Korrelationerne angivet er Pearson's r.

2. Need to Evaluate

2.1 Faktoranalyse og reliabilitetstest.

Need to Evaluate er blevet målt vha. et selvrapporteringsbatteri, hvor respondenterne skulle rapportere hvor godt en række påstande passede på dem. Svarmulighederne på udsagnene var 'passer meget dårligt på mig', 'passer dårligt på mig', 'passer hverken godt eller dårligt på mig', 'passer godt på mig', 'passer meget godt på mig' og 'ved ikke'. Syv ud af ti påstande udtrykker høj Need to Evaluate (HNE). De ti påstande findes i tabel 9 sammen med de estimerede faktorloadings. Faktoranalysen er udført med rotationsmetoden Oblimin. Både i faktoranalysen og reliabilitetsanalysen er 'ved ikke'-kategorien udeladt af indeks. Datastrukturen ændrede sig ikke som resultat heraf.

Tabel 9. Need to Evaluate items og faktor loadings.

Item	Faktor loading ^a
1.(2). Det er vigtigt for mig at have en klar mening om tingene	0,792
2. (1) Jeg har en mening om de fleste ting	0,702
3. (8) Jeg har en holdning til mange flere ting, end de fleste andre har	0,697
4. (7) Jeg har stærke meninger, selv på emner som ikke berører mig selv direkte	0,668
5. (10) Når nogen spørger til min mening, ved jeg altid med det samme, hvad jeg mener	0,691
6. (6) Det irriterer mig, hvis der er et emne, som jeg ikke har en klar mening om	0,563
7. (5) Der er mange ting, som jeg ikke har nogen mening om (V)	0,492
8. (3) Jeg foretrækker som regel at forholde mig neutral på komplekse emner (V)	0,246
9. (4) På emner, der ikke berører mig selv, har jeg som regel ingen mening om, hvad der er godt og skidt (V)	0,234
10. (9) Når jeg skal give min mening til kende, tænker jeg mig grundigt om, inden jeg svarer	0,155

Note: (V) indikerer at et item er vendt om. Tal i parentes indikerer spørgsmålets nummer i spørgeskemaet. N= 628

Faktoranalysen udtrækker to faktorer med Eigenverdier over 1, hvor den bedste faktor har en Eigenverdi på 3,639 og forklarer 36,4 % af variationen³. Eftersom spørgsmål 9 og 10 blot var medtaget af eksplorative årsager er disse undladt af reliabilitetsanalysen, der fremvises i tabel 7⁴.

³ Den anden faktor har en Eigenverdi på 1,266 og forklarer 12,7 % af variationen.

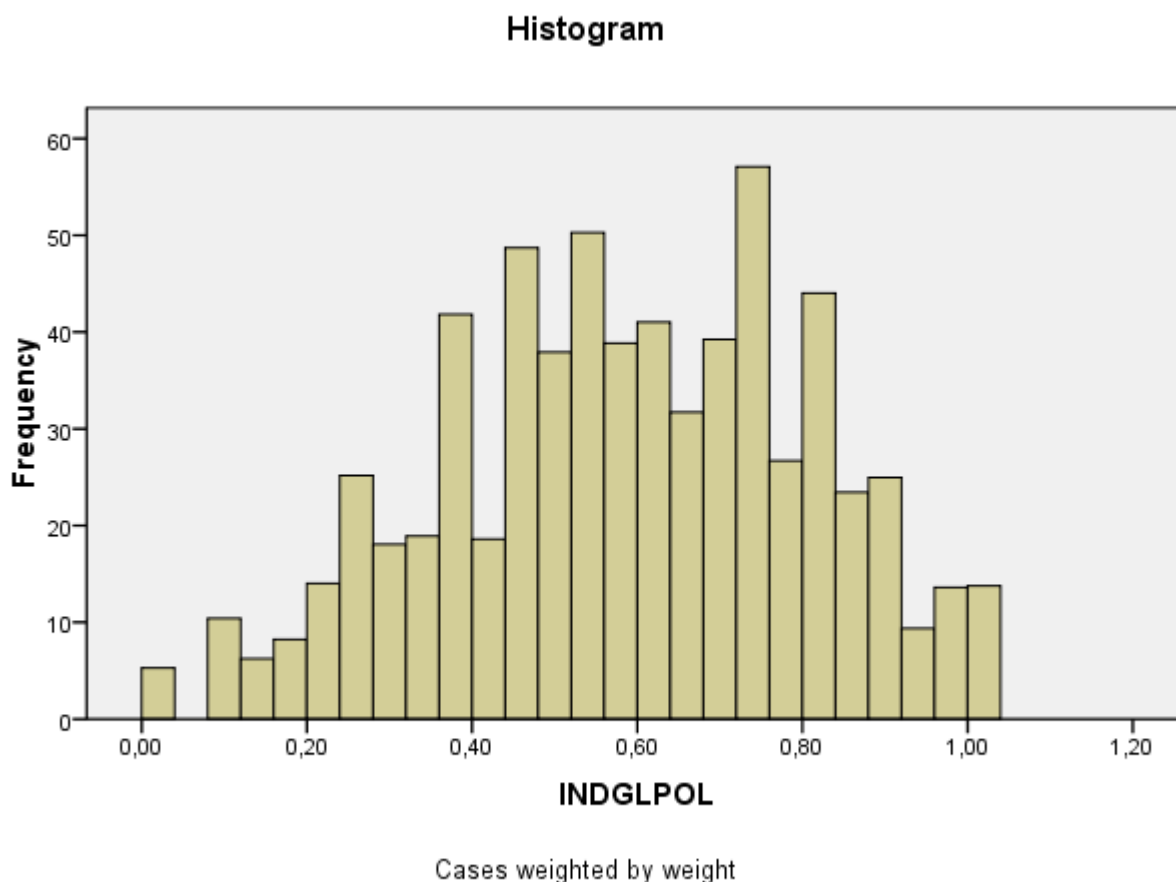
⁴ Spørgsmål 10 har en ganske høj loading og kunne anvendes i indekset. Det ser derimod ud til, at spørgsmål 9 "Når jeg skal give min mening til kende, tænker jeg mig grundigt om, inden jeg svarer" både ud fra loading og spørgsmålsformulering i højere grad går på hvor meget respondenter tænker sig om, eller sagt med andre ord, hvor motiveret pågældende personer er til omfattende kognitiv behandling. Spørgsmålet synes derfor i højere grad, at måle Need for Cognition (cognitive effort) og ikke Need to Evaluate, der fokuserer på mængden af/tilbøjeligheden til evalueringer og ikke mængden af omtanke.

Tabel 10. Inter-item korrelationer for Need to Evaluate m. scale if item deleted (gamma-korrelationer)

	Q_1	Q_2	Q_3	Q_4	Q_5	Q_6	Q_7	Q_8	Scale if item deleted
1. Jeg har en mening om de fleste ting	1,000	,446	,270	,246	,453	,245	,428	,492	0,749
2. Det er vigtigt for mig at have en klar mening om tingene	,446	1,000	,266	,259	,369	,349	,438	,448	0,749
3. Jeg foretrækker som regel at forholde mig neutral på komplekse emner (V)	,270	,266	1,000	,408	,482	-,006	,339	,229	0,771
4. På emner, der ikke berører mig selv, har jeg som regel ingen mening om, hvad der er godt og skidt (V)	,246	,259	,408	1,000	,384	,042	,316	,251	0,774
5. Der er mange ting, som jeg ikke har nogen mening om (V)	,453	,369	,482	,384	1,000	,193	,333	,383	0,746
6. Det irriterer mig, hvis der er et emne, som jeg ikke har en klar mening om	,245	,349	-,006	,042	,193	1,000	,243	,162	0,800
7. Jeg har stærke meninger, selv på emner som ikke berører mig selv direkte	,428	,438	,339	,316	,333	,243	1,000	,436	0,749
8. Jeg har en holdning til mange flere ting, end de fleste andre har	,492	,448	,229	,251	,383	,162	,436	1,000	0,756

Tabel 10 viser overordnet fine korrelationer mellem de otte items, der har en alpha-værdi på 0,786. Det identificeres dog også, at alpha-værdien kan forhøjes ved udeladelse af spørgsmål 6. Derfor konstrueres det endelige indeks for NtE ud fra spørgsmålene 1, 2, 3, 4, 5, 7 og 8, der til sammen har en alpha-værdi på 0,801.

Figur 3. Fordeling på indekset for NtE

For ikke at miste for mange respondenter på indekset er det konstrueret, så respondenter kun udelades, hvis de har svaret ved ikke på tre eller flere items. Dermed er 15 respondenter udeladt ud af undersøgelsens 703 tilgængelige. Indekset er skaleret fra 0-1, hvor 0 indikerer LNE-individer og 1 er HNE-individer. Indekset har et gennemsnit på 0,61.

2.2 Need to Evaluates sammenhæng med demografiske variable

For at undersøge NtE's sammenhæng med andre demografiske variable er der lavet to OLS regressioner i tabel 8. I model I er alder, køn, uddannelse, tilhænger af parti, politisk viden og politisk interesse inkluderet. I model II er også indkomst inkluderet. Regressionsmodellerne er lavet med og uden indkomst, da mange respondenter har undladt at svare på netop dette spørgsmål.

Både uafhængige og afhængige variable er kodet fra 0-1, hvor 0 indikerer laveste værdi på variablen og 1 den højeste. Dette gælder dog ikke for køn, der optræder som dummyvariabel '0' for kvinde og '1' for mand og politisk interesse, hvor kategorierne 'kun lidt' og 'slet ikke' er slået sammen i en referencekategori. For variablen politisk tilhænger er 'nej, jeg føler mig ikke som tilhænger af noget parti', 'jeg er i tvivl, om jeg føler mig som tilhænger af et bestemt parti eller ej' og 'ved ikke' slået sammen som referencekategori.

Tabel 11. Demografiske variables sammenhæng med Need to Evaluate

	Bivariat sammenhæng	Model I	Model II
Alder	0,072*** (688)	0,006 (0,022)	0,004 (0,023)
Mand (Kvinde)	0,005 (688)	-0,029* (0,012)	-0,031** (0,009)
Indkomst	0,049 (598)	-----	0,021 (0,030)
Uddannelse	0,080 *** (688)	0,000 (0,023)	-0,006 (0,024)
Tilhænger	0,06*** (688)	0,018 (0,012)	0,017 (0,012)
Politisk viden	0,123*** (688)	0,010 (0,022)	0,007 (0,017)
Politisk interesse			
- Meget	0,200 *** (688)	0,198*** (0,019)	0,199*** (0,019)
- Noget	0,101*** (688)	0,092*** (0,014)	0,092*** (0,014)
Justeret R²		0,217	0,216
N		598	598

Note: De to multivariate regressionsmodeller viser ustandardiserede regressionskoefficienter med standardfejl i parentes. De bivariate sammenhænger viser ustandardiserede koefficienter med antal cases i parentes. Referencekategorier: Mand (Kvinde), Tilhænger (ikke-tilhænger) Politisk interesse (slet ikke/kun lidt). Alle variable går fra 0-1. *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Som det fremgår af den sidste kolonne i tabel 11, viser model II, at køn (b = -0,031, p<0,01) og politisk interesse; meget (b = 0,199, p<0,001) og noget (b = 0,092, p<0,001), har en signifikant sammenhæng med Need to Evaluate. Sammenlignet med Bizer et al., 2004 (jf. tabel 3) er det interessant, at der i begge undersøgelser identificeres en statistisk signifikant sammenhæng mellem politisk interesse og NtE. Bizer et al. (2004) finder dog ikke en sammenhæng mellem køn og NtE.

2.3 Påvirker NtE borgernes evaluering af partierne?

Efter at have konstrueret et validt mål for NtE, vendes fokus nu mod en undersøgelse af, hvorvidt NtE påvirker, hvordan borgere evaluerer de politiske partier. Det centrale omdrejningspunkt for denne undersøgelse er derfor, hvorvidt NtE modererer sammenhængen mellem politiske prædispositioner og evalueringen af et politisk parti (sympati).

Respondenterne blev spurgt: "Hvor godt eller dårligt synes du om følgende partier?" De relevante partier var Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Venstre, og respondenterne kunne bedømme dem på en skala fra 0-10, hvor 0 var 'synes meget dårligt om' og 10 'synes meget godt om'. Herudover blev de fire mål for politiske prædispositioner fra afsnit 1.3 inkluderet i modellerne, ligesom de demografiske variable fra tabel 3 også indgik.

For at undersøge, om personer med HNE var mere tilbøjelige til at basere deres evaluering af partierne på deres politiske prædispositioner, er der konstrueret multiple regressionsmodeller for de fire forskellige afhængige variable i tabel 12 (Socialdemokraterne), tabel 13 (Radikale Venstre), tabel 14 (Dansk Folkeparti) og tabel 15 (Venstre). I den første kolonne i hver tabel er der ikke inkluderet interaktionsled. I de efterfølgende fire kolonner er kun ét prædispositionsmaal inkluderet ligesom interaktionsleddet mellem prædispositionen og NtE undersøges. I den sjette kolonne er alle hoved- og interaktionsvariable inkluderet. De fire interessante interaktionsled findes derfor primært i model II, model III, model IV og model V i de fire respektive tabeller.

I tabel 12, der viser regressionsmodellerne med sympati for Socialdemokraterne som afhængig variabel, er kun et interaktionsled statistisk signifikant, nemlig interaktionen mellem indekset for værdipolitik og NtE ($b = -0,945$, $p < 0,001$). Parameterestimatet indikerer, at den negative effekt af værdipolitisk position på sympatien for Socialdemokraterne forstærkes med NtE.

I tabel 13 (Radikale Venstre) findes der både signifikante interaktionsled mellem det fordelingspolitiske indeks og NtE ($b = -0,626$, $p < 0,05$) og mellem det værdipolitiske indeks og NtE ($b = -0,665$, $p < 0,05$)⁵. Samme mønster gør sig gældende i tabel 14 (Dansk Folkeparti), hvor der ligeledes forekommer signifikante interaktionsled mellem det fordelingspolitiske indeks og NtE ($b = 1,001$, $p < 0,05$) og mellem det værdipolitiske indeks og NtE ($b = 0,709$, $p < 0,05$).

Afslutningsvist viser tabel 15, hvor sympatien for Venstre figurerer som afhængig variabel, at der kun findes ét signifikant interaktionsled, nemlig mellem indekset for værdipolitik og NtE ($b = 0,902$, $p < 0,01$).

⁵ Interaktionsledene mellem de selvplaceringsmålene og NtE er ligeledes signifikante.

Tabel 12. Test af om NtE moderer sammenhængen mellem politiske prædispositioner og partisympati (Socialdemokraterne)

Socialdemokraterne	Model I	Model II	Model III	Model IV	Model V	Model VI
Alder (0-1)	0,033 (0,045)	0,005 (0,044)	-0,077 ⁺ (0,045)	0,090* (0,044)	0,087 ⁺ (0,048)	0,041 (0,045)
Mand (Kvinde)	-0,030 (0,023)	-0,035 (0,024)	-0,055* (0,024)	-0,044 ⁺ (0,024)	-0,056* (0,025)	-0,026 (0,023)
Indkomst – interval	-0,060 (0,058)	-0,110 ⁺ (0,059)	-0,043 (0,062)	-0,153* (0,058)	-0,172** (0,061)	-0,065 (0,058)
Uddannelse – interval	-0,013 (0,048)	0,033 (0,049)	0,035 (0,050)	-0,039 (0,049)	-0,037 (0,052)	-0,011 (0,048)
Tilhænger (ikke tilhænger)	0,031 (0,023)	0,023 (0,024)	0,013 (0,024)	0,029 (0,023)	0,018 (0,025)	0,029 (0,023)
Politisk viden	0,005 (0,045)	0,038 (0,046)	-0,002 (0,047)	0,019 (0,045)	-0,034 (0,049)	-0,005 (0,046)
Politisk interesse						
- Meget	-0,011 (0,040)	0,023 (0,041)	0,030 (0,041)	-0,013 (0,041)	-0,013 (0,043)	-0,015 (0,040)
- Noget	-0,052 ⁺ (0,028)	-0,030 (0,029)	-0,022 (0,029)	-0,055 ⁺ (0,029)	-0,038 (0,030)	-0,046 (0,028)
NtE	-0,105 (0,078)	0,040 (0,144)	0,179 (0,205)	0,141 (0,149)	0,535** (0,201)	0,333 (0,248)
Selvplacering GLPOL	-0,147** (0,056)	-0,247 (0,158)				-0,266 (0,208)
Indeks GLPOL	- 0,240*** (0,064)		-0,196 (0,214)			-0,051 (0,243)
Selvplacering NYPOL	- 0,260*** (0,059)			-0,156 (0,161)		-0,533* (0,232)
Indeks NYPOL	-0,029 (0,059)				0,243 (0,194)	0,571* (0,239)
SelvGLPOL * NtE		-0,270 (0,236)				0,175 (0,331)
IndeksGLPOL*NtE			-0,463 (0,310)			-0,272 (0,372)
SelvplaceringNYPOL*NtE				-0,445 ⁺ (0,244)		0,447 (0,371)
IndeksNYPOL*NtE					-0,945*** (0,295)	-0,957** (0,371)
Justeret R2	0,280	0,211	0,186	0,224	0,142	0,284
N	507	507	507	507	507	507

Note: De to multivariate regressionsmodeller viser ustandardiserede regressionskoefficienter med standardfejl i parentes. Alle variable går fra 0-1.

⁺p<0,1; *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001.

Tabel 13. Test af om NtE moderer sammenhængen mellem politiske prædispositioner og partisympati (Radikale Venstre)

Radikale Venstre	Model I	Model II	Model III	Model IV	Model V	Model VI
Alder (0-1)	-0,009 (0,042)	-0,109** (0,042)	-0,164*** (0,043)	-0,022 (0,041)	0,018 (0,042)	-0,007 (0,042)
Mand (Kvinde)	-0,016 (0,022)	-0,030 (0,024)	-0,041 ⁺ (0,024)	-0,026 (0,022)	-0,028 (0,022)	-0,017 (0,022)
Indkomst – interval	-0,021 (0,054)	-0,040 (0,056)	-0,003 (0,060)	-0,059 (0,053)	-0,080 (0,053)	-0,028 (0,054)
Uddannelse – interval	0,033 (0,045)	0,108* (0,048)	0,112* (0,049)	0,041 (0,045)	0,023 (0,046)	0,031 (0,045)
Tilhænger (ikke tilhænger)	-0,017 (0,021)	-0,029 (0,023)	-0,040 ⁺ (0,023)	-0,018 (0,022)	-0,026 (0,022)	0,017 (0,021)
Politisk viden	0,014 (0,042)	0,078 ⁺ (0,044)	0,049 (0,046)	0,058 (0,042)	-0,008 (0,043)	0,013 (0,043)
Politisk interesse						
- Meget	-0,033 (0,037)	0,020 (0,039)	0,031 (0,040)	-0,016 (0,037)	-0,036 (0,038)	-0,035 (0,037)
- Noget	-0,062* (0,026)	-0,032 (0,028)	-0,022 (0,029)	-0,054* (0,027)	-0,054 (0,027)	-0,059* (0,026)
NtE	-0,033 (0,072)	0,245 ⁺ (0,140)	0,329 ⁺ (0,199)	0,210 (0,136)	0,401* (0,176)	0,335 (0,248)
Selvplacering GLPOL	-0,039 (0,054)	0,048 (0,154)				-0,142 (0,197)
Indeks GLPOL	-0,125* (0,061)		0,063 (0,209)			-0,085 (0,232)
Selvplacering NYPOL	- 0,217*** (0,057)			-0,118 (0,148)		-0,268 (0,223)
Indeks NYPOL	- 0,257*** (0,058)				-0,058 (0,172)	0,001 (0,232)
SelvGLPOL * NtE		-0,573* (0,228)				-0,299 (0,310)
IndeksGLPOL*NtE			-0,626* (0,302)			-0,018 (0,351)
SelvplaceringNYPOL*NtE				-0,498* (0,223)		0,090 (0,353)
IndeksNYPOL*NtE					-0,665* (0,261)	-0,411 (0,359)
Justeret R2	0,3	0,178	0,143	0,269	0,253	0,301
N	486	486	486	486	486	486

Note: De to multivariate regressionsmodeller viser ustandardiserede regressionskoefficienter med standardfejl i parentes. Alle variable går fra 0-1.

⁺p<0,1; *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Tabel 14. Test af om NtE moderer sammenhængen mellem politiske prædispositioner og partisympati (Dansk Folkeparti)

Dansk Folkeparti	Model I	Model II	Model III	Model IV	Model V	Model VI
Alder (0-1)	-0,035 (0,046)	0,185* (0,054)	0,264*** (0,057)	0,009 (0,045)	-0,042 (0,049)	-0,040 (0,046)
Mand (Kvinde)	-0,009 (0,023)	0,011 (0,030)	0,035 (0,031)	-0,002 (0,024)	0,009 (0,026)	-0,011 (0,024)
Indkomst – interval	-0,100 ⁺ (0,059)	-0,085 (0,073)	-0,125 (0,078)	-0,069 (0,059)	-0,042 (0,063)	-0,094 (0,059)
Uddannelse - interval	0,076 (0,048)	-0,096 (0,060)	-0,104 ⁺ (0,062)	0,046 (0,050)	0,062 (0,053)	0,076 (0,048)
Tilhænger (ikke tilhænger)	-0,012 (0,023)	0,017 (0,029)	0,031 (0,030)	-0,008 (0,024)	0,003 (0,025)	-0,011 (0,023)
Politisk viden	-0,026 (0,046)	0,138* (0,057)	-0,089 (0,059)	-0,101* (0,046)	0,031 (0,050)	0,020 (0,046)
Politisk interesse						
- Meget	0,053 (0,040)	-0,064 (0,050)	-0,079 (0,052)	0,024 (0,042)	0,044 (0,045)	0,055 (0,040)
- Noget	0,033 (0,028)	-0,041 (0,036)	-0,056 (0,037)	0,023 (0,029)	0,005 (0,031)	0,028 (0,028)
NtE	0,062 (0,079)	-0,179 (0,178)	-0,518* (0,259)	-0,069 (0,152)	-0,425* (0,208)	-0,328 (0,252)
Selvplacering GLPOL	-0,007 (0,056)	0,158 (0,196)				0,006 (0,211)
Indeks GLPOL	0,096 (0,065)		-0,161 (0,270)			-0,046 (0,247)
Selvplacering NYPOL	0,561*** (0,060)			0,633*** (0,164)		0,710** (0,236)
Indeks NYPOL	0,414*** (0,061)				0,416* (0,200)	0,003 (0,243)
SelvGLPOL * NtE		0,528* (0,292)				-0,009 (0,336)
IndeksGLPOL*NtE			1,001* (0,392)			0,193 (0,379)
SelvplaceringNYPOL*NtE				0,302 (0,249)		-0,248 (0,377)
IndeksNYPOL*NtE					0,709* (0,305)	0,656⁺ (0,377)
Justeret R2	0,513	0,203	0,144	0,469	0,397	0,513
N	510	510	510	510	510	510

Note: De to multivariate regressionsmodeller viser ustandardiserede regressionskoefficienter med standardfejl i parentes. Alle variable går fra 0-1.

⁺p<0,1; *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Tabel 15. Test af om NtE moderer sammenhængen mellem politiske prædispositioner og partisympati (Venstre)

Venstre	Model I	Model II	Model III	Model IV	Model V	Model VI
Alder (0-1)	-0,020 (0,043)	-0,005 (0,044)	0,135*** (0,046)	-0,122* (0,047)	-0,127* (0,052)	-0,026 (0,043)
Mand (Kvinde)	0,025 (0,022)	0,029 (0,024)	0,060* (0,025)	0,050* (0,025)	0,065* (0,028)	0,021 (0,022)
Indkomst – interval	0,036 (0,056)	0,134* (0,059)	0,017 (0,063)	0,217*** (0,061)	0,245*** (0,066)	0,037 (0,056)
Uddannelse - interval	0,011 (0,046)	-0,048 (0,050)	-0,052 (0,051)	0,053 (0,053)	0,056 (0,058)	0,008 (0,046)
Tilhænger (ikke tilhænger)	0,016 (0,022)	0,025 (0,024)	0,040 (0,024)	0,020 (0,025)	0,033 (0,027)	0,019 (0,022)
Politisk viden	-0,022 (0,043)	-0,083 ⁺ (0,046)	-0,024 (0,048)	-0,058 (0,048)	0,021 (0,054)	-0,014 (0,044)
Politisk interesse						
- Meget	-0,016 (0,038)	-0,061 (0,041)	-0,070 (0,042)	-0,015 (0,044)	-0,021 (0,048)	-0,013 (0,038)
- Noget	0,011 (0,027)	-0,017 (0,029)	-0,029 (0,030)	0,015 (0,031)	-0,004 (0,034)	0,006 (0,027)
NtE	0,005 (0,075)	-0,154 (0,145)	-0,285 (0,209)	-0,329* (0,158)	-0,645** (0,220)	-0,244 (0,237)
Selvplacering GLPOL	0,291*** (0,053)	0,496 (0,158)				0,415* (0,200)
Indeks GLPOL	0,441*** (0,062)		0,531* (0,216)			0,281 (0,234)
Selvplacering NYPOL	0,246*** (0,057)			0,250 (0,170)		0,522* (0,223)
Indeks NYPOL	0,107 ⁺ (0,058)				-0,028 (0,211)	-0,324 (0,230)
SelvGLPOL * NtE		0,291 (0,235)				-0,185 (0,319)
IndeksGLPOL*NtE			0,469 (0,315)			0,246 (0,359)
SelvplaceringNYPOL*NtE				0,586* (0,258)		-0,450 (0,359)
IndeksNYPOL*NtE					0,902** (0,323)	0,688⁺ (0,357)
Justeret R2	0,508	0,408	0,373	0,345	0,232	0,509
N	510	510	510	510	510	510

⁺p<0,1; *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Note: De to multivariate regressionsmodeller viser ustandardiserede regressionskoefficienter med standardfejl i parentes. Alle variable går fra 0-1.

3. Litteratur

Bizer, George Y., Jon A. Krosnick, Allyson L. Holbrook, S. Christian Wheeler, Derek D. Rucker & Richard E. Petty (2004). "The Impact of Personality on Cognitive, Behavioral, and Affective Political Processes: The Effects of Need to Evaluate." *Journal of Personality* 72 (5): 995-1028.

Borre, Ole (1995). "Old and New Politics in Denmark." *Scandinavian Political Studies* 18 (3): 187-205.

Feldman, Stanley (2003). "Values, Ideology, and the Structure of Political Attitudes", pp. 477-508 i David O. Sears, Leonie Huddy & Robert Jervis (eds.), *Oxford Handbook of Political Psychology*. New York: Oxford University Press.

Goul Andersen, Jørgen, Johannes Andersen, Ole Borre, Kasper Møller Hansen & Hans Jørgen Nielsen (red.) (2007). *Det nye politiske landskab. Folketingsvalget 2005 i perspektiv*. Århus: Academica.

Petersen, Michael Bang, Rune Slothuus & Lise Togeby (2010). "Political Parties and Value Consistency in Public Opinion Formation." *Public Opinion Quarterly*.

Stubager, Rune (2006). *The Education Cleavage: New Politics in Denmark*. Århus: Politica.

4. Appendiks A: Frekvensfordelinger på spørgsmål og indeks

Frekvensfordeling (i faktisk antal og i procent) for alle de nye items, der bliver analyseret.

Fordelingspolitik

Tabel a. Frekvensfordeling på item: Høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	154	22
Nærmest uenig	158	22,5
Hverken enig eller uenig	137	19,5
Nærmest enig	125	17,8
Helt enig	97	13,9
Ved ikke	31	4,4
Total	703	100

Tabel b. Frekvensfordeling på item: Staten har for lidt kontrol med erhvervslivet.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	69	9,8
Nærmest uenig	169	24
Hverken enig eller uenig	221	31,4
Nærmest enig	132	18,7
Helt enig	57	8
Ved ikke	56	7,9
Total	703	100

Tabel c. Frekvensfordeling på item: I politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	124	17,6
Nærmest uenig	197	28
Hverken enig eller uenig	138	19,7
Nærmest enig	135	19,2
Helt enig	77	11
Ved ikke	32	4,5
Total	703	100

Tabel d. Frekvensfordeling på item: For at skabe dynamik og fremgang i samfundet må man acceptere en vis grad af ulighed.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	34	4,9
Nærmest uenig	61	8,6
Hverken enig eller uenig	131	18,7
Nærmest enig	277	39,4
Helt enig	174	24,7
Ved ikke	26	3,7
Total	703	100

Tabel e. Frekvensfordeling på item: De mest velhavende bør give flere penge til de dårligst stillede.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	86	12,2
Nærmest uenig	140	19,9
Hverken enig eller uenig	166	23,6
Nærmest enig	175	24,8
Helt enig	107	15,2
Ved ikke	30	4,2
Total	703	100

Tabel f. Frekvensfordeling på item: Vi bør modstå kravene om højere velfærdsydelse fra folk med lave indkomster.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	107	15,2
Nærmest uenig	173	24,6
Hverken enig eller uenig	206	29,4
Nærmest enig	98	14
Helt enig	54	7,7
Ved ikke	64	9,1
Total	703	100

Tabel g. Frekvensfordeling på item: Folk med høje indkomster skal beskattes langt hårdere end folk med lave indkomster.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	109	15,6
Nærmest uenig	148	21
Hverken enig eller uenig	143	20,3
Nærmest enig	159	22,7
Helt enig	114	16,2
Ved ikke	30	4,2
Total	703	100

Tabel h. Frekvensfordeling på item: Staten bør have afgørende indflydelse på driften af de store virksomheder.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	191	27,1
Nærmest uenig	228	32,5
Hverken enig eller uenig	154	21,8
Nærmest enig	69	9,8
Helt enig	21	3
Ved ikke	41	5,8
Total	703	100

Tabel i. Frekvensfordeling på item: Staten bør ikke omfordele fra rig til fattig.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	112	16
Nærmest uenig	168	23,9
Hverken enig eller uenig	169	24
Nærmest enig	132	18,7
Helt enig	76	10,7
Ved ikke	47	6,7
Total	703	100

Tabel j. Frekvensfordeling på item: Staten skal lade erhvervslivet passe sig selv.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	74	10,5
Nærmest uenig	205	29,1
Hverken enig eller uenig	176	25,1
Nærmest enig	150	21,3
Helt enig	61	8,7
Ved ikke	38	5,4
Total	703	100

Tabel k. Frekvensfordeling på item: Det er ikke et mål i sig selv at udjævne forskellene mellem rig og fattig.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	45	6,4
Nærmest uenig	99	14,1
Hverken enig eller uenig	156	22,2
Nærmest enig	221	31,4
Helt enig	153	21,7
Ved ikke	29	4,1
Total	703	100

Tabel l. Frekvensfordeling på item: Det er naturligt med økonomisk ulighed i samfundet.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	37	5,2
Nærmest uenig	75	10,6
Hverken enig eller uenig	121	17,2
Nærmest enig	269	38,3
Helt enig	174	24,7
Ved ikke	27	3,8
Total	703	100

Tabel m. Frekvensfordeling på item: Økonomisk lighed gavner samfundet.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	81	11,5
Nærmest uenig	174	24,7
Hverken enig eller uenig	210	29,8
Nærmest enig	136	19,4
Helt enig	60	8,5
Ved ikke	43	6,1
Total	703	100

Tabel n. Frekvensfordeling på item: Voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	25	3,5
Nærmest uenig	37	5,2
Hverken enig eller uenig	77	11
Nærmest enig	177	25,1
Helt enig	369	52,5
Ved ikke	19	2,6
Total	703	100

Tabel o. Frekvensfordeling på item: Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	169	24
Nærmest uenig	245	34,9
Hverken enig eller uenig	149	21,2
Nærmest enig	90	12,8
Helt enig	18	2,5
Ved ikke	33	4,7
Total	703	100

Tabel p. Frekvensfordeling på item: Indvandrere, som begår handlinger, der fører til fængselsstraf, bør omgående udvises.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	60	8,5
Nærmest uenig	79	11,2
Hverken enig eller uenig	120	17,1
Nærmest enig	190	27,1
Helt enig	235	33,4
Ved ikke	20	2,8
Total	703	100

Tabel q. Frekvensfordeling på item: Udlændinge bør kun kunne få dansk statsborgerskab, når de har lært at opføre sig som danskere.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	123	17,5
Nærmest uenig	123	17,5
Hverken enig eller uenig	149	21,1
Nærmest enig	147	20,9
Helt enig	138	19,6
Ved ikke	24	3,4
Total	703	100

Tabel r. Frekvensfordeling på item: Indvandring udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart.

	Frekvens	Procent
Helt uenig	173	24,7
Nærmest uenig	167	23,8
Hverken enig eller uenig	134	19
Nærmest enig	100	14,2
Helt enig	110	15,6
Ved ikke	19	2,7
Total	703	100

Need to Evaluate

Tabel s. Frekvensfordeling på item: Jeg har en mening om de fleste ting.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	2	0,4
Passer dårligt på mig	57	8,1
Passer hverken godt eller dårlig på mig	169	24
Passer godt på mig	356	50,6
Passer meget godt på mig	106	15,1
Ved ikke	13	1,9
Total	703	100

Tabel t. Frekvensfordeling på item: Det er vigtigt for mig at have en klar mening om tingene.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	3	0,5
Passer dårligt på mig	69	9,8
Passer hverken godt eller dårlig på mig	231	32,9
Passer godt på mig	295	42
Passer meget godt på mig	88	12,5
Ved ikke	17	2,4
Total	703	100

Tabel u. Frekvensfordeling på item: Jeg foretrækker som regel at forholde mig neutral på komplekse emner

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	66	9,4
Passer dårligt på mig	297	42,3
Passer hverken godt eller dårlig på mig	196	27,9
Passer godt på mig	110	15,6
Passer meget godt på mig	16	2,3
Ved ikke	18	2,6
Total	703	100

Tabel v. Frekvensfordeling på item: På emner, der ikke berører mig selv, har jeg som regel ingen mening om, hvad der er godt og skidt.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	59	8,3
Passer dårligt på mig	318	45,2
Passer hverken godt eller dårlig på mig	207	29,4
Passer godt på mig	81	11,6
Passer meget godt på mig	20	2,8
Ved ikke	19	2,7
Total	703	100

Tabel w. Frekvensfordeling på item: Der er mange ting, som jeg ikke har nogen mening om.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	58	8,2
Passer dårligt på mig	282	40,1
Passer hverken godt eller dårlig på mig	196	27,9
Passer godt på mig	129	18,4
Passer meget godt på mig	23	3,2
Ved ikke	15	2,2
Total	703	100

Tabel x. Frekvensfordeling på item: Det irriterer mig, hvis der er et emne, som jeg ikke har en klar mening om.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	47	6,6
Passer dårligt på mig	152	21,6
Passer hverken godt eller dårlig på mig	268	38,2
Passer godt på mig	186	26,5
Passer meget godt på mig	32	4,5
Ved ikke	19	2,7
Total	703	100

Tabel y. Frekvensfordeling på item: Jeg har stærke meninger, selv på emner som ikke berører mig selv direkte.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	21	3
Passer dårligt på mig	114	16,2
Passer hverken godt eller dårlig på mig	235	33,4
Passer godt på mig	248	35,3
Passer meget godt på mig	71	10
Ved ikke	15	2,2
Total	703	100

Tabel z. Frekvensfordeling på item: Jeg har en holdning til mange flere ting, end de fleste andre har.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	18	2,6
Passer dårligt på mig	133	19
Passer hverken godt eller dårlig på mig	301	42,8
Passer godt på mig	145	20,7
Passer meget godt på mig	46	6,5
Ved ikke	60	8,5
Total	703	100

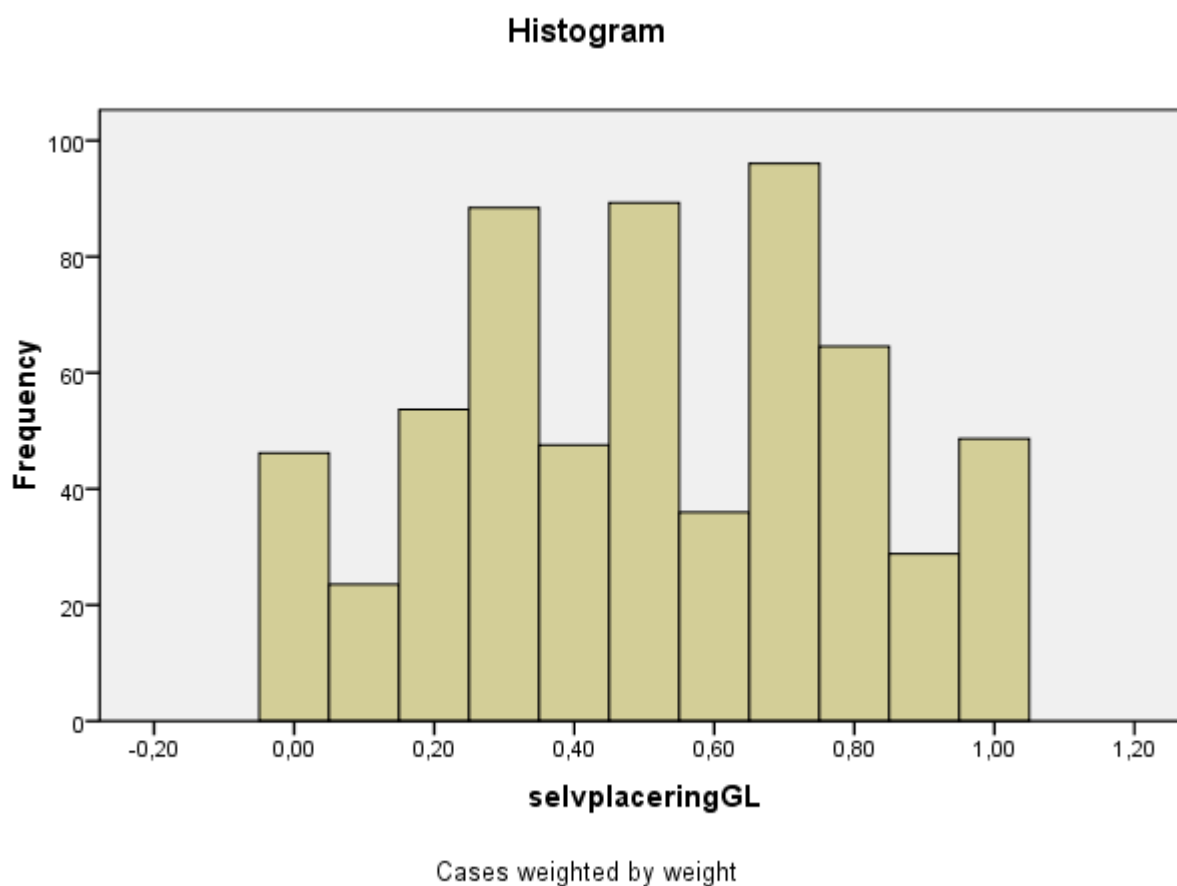
Tabel æ. Frekvensfordeling på item: Når jeg skal give min mening til kende, tænker jeg mig grundigt om, inden jeg svarer.

	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	5	0,7
Passer dårligt på mig	61	8,6
Passer hverken godt eller dårlig på mig	208	29,6
Passer godt på mig	325	46,2
Passer meget godt på mig	89	12,7
Ved ikke	15	2,1
Total	703	100

Tabel ø. Frekvensfordeling på item: Når nogen spørger til min mening, ved jeg altid med det samme, hvad jeg mener.

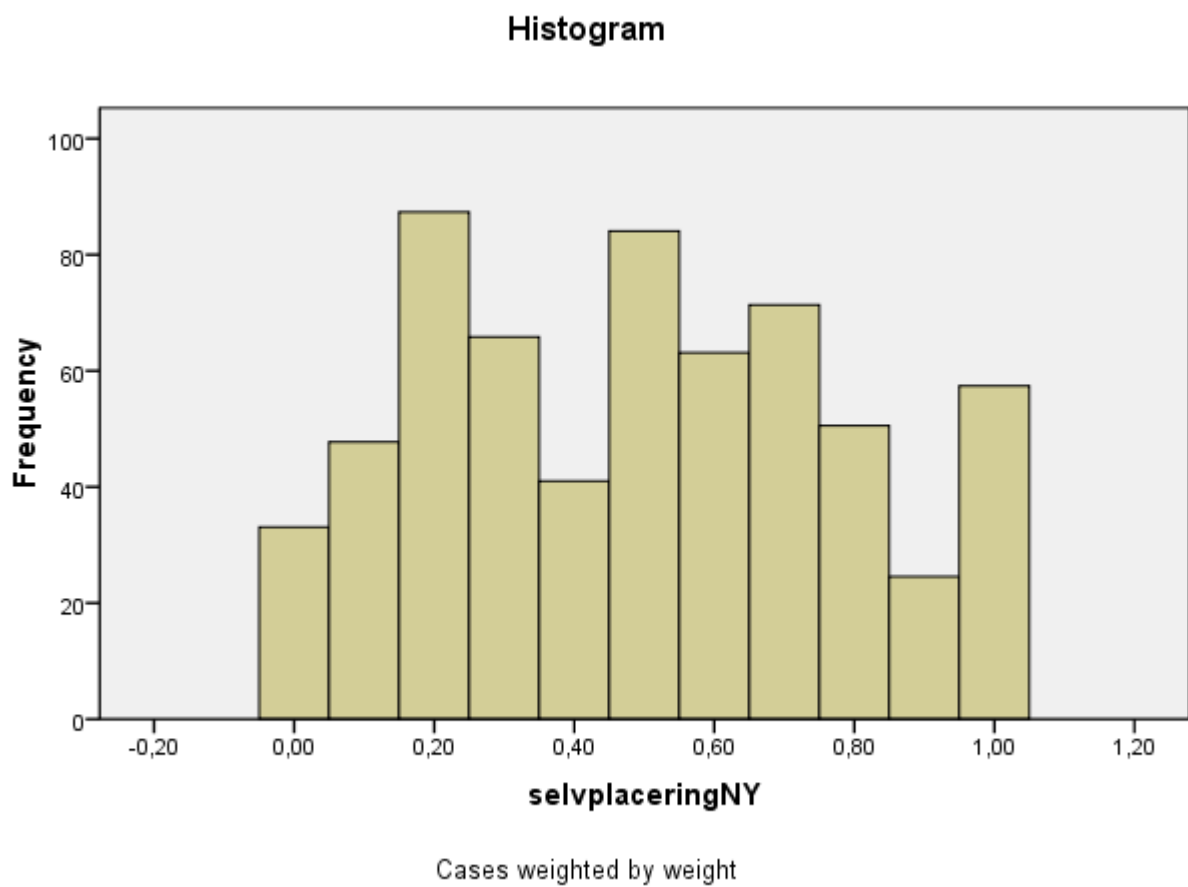
	Frekvens	Procent
Passer meget dårlig på mig	9	1,3
Passer dårligt på mig	136	19,4
Passer hverken godt eller dårlig på mig	276	39,3
Passer godt på mig	223	31,8
Passer meget godt på mig	43	6,1
Ved ikke	16	2,2
Total	703	100

Figur 1. Fordeling på selvplaceringsmålet for fordelingspolitik.

Mean = 0,51 (det nye konstruerede indeks: 0,59)
Std. Dev = 0,286 N= 623

Figur 2. Fordeling på selvplaceringsmålet for værdipolitik.

Mean = 0,49 (det nye konstruerede indeks: 0,61)

Std. Dev = 0,291

N= 626

5. Appendiks B: Fordeling af svarpersoner på køn, alder og region

	Uvejet (antal)	Uvejet (%)	Vejet (antal)	Vejet (%)
Base	703	100%	703	100%
Køn				
Kvinde	324	46.09%	350	49.74%
Mand	379	53.91%	353	50.26%
Alder				
18-29 år	112	15.93%	143	20.29%
30-39 år	146	20.77%	151	21.45%
40-49 år	132	18.78%	149	21.18%
50-59 år	153	21.76%	141	20.12%
60-70 år	160	22.76%	119	16.96%
Region				
Hovedstaden	219	31.15%	217	30.82%
Sjælland	105	14.94%	104	14.85%
Syddanmark	153	21.76%	151	21.52%
Midtjylland	149	21.19%	157	22.34%
Nordjylland	77	10.95%	74	10.49%

6. Appendiks C: Spørgsmålsformuleringer

Enkeltsvar

Sp. 1 Vil du sige, du er meget interesseret i politik, noget interesseret, kun lidt eller slet ikke interesseret i politik?

1. Meget
2. Noget
3. Kun lidt
4. Slet ikke
5. Ved ikke

Enkeltsvar

Sp. 2 Føler du dig som tilhænger af et bestemt parti - f.eks. som socialdemokrat, konservativ, radikal, venstremand, SF'er eller noget andet?

1. Ja, jeg føler mig som tilhænger af et bestemt parti
2. Nej, jeg føler mig ikke som tilhænger af noget parti
3. Jeg er i tvivl, om jeg føler mig som tilhænger af et bestemt parti eller ej
4. Ved ikke

Hvis sp. 2=1 -> sp. 3

Hvis sp. 2=2, 3 el. 4 -> sp. 5

Enkeltsvar – hvis sp. 2=1 (føler sig som tilhænger af et parti)

Sp. 3 Hvilket parti føler du dig som tilhænger af?

1. A. Socialdemokratiet
2. B. Det Radikale Venstre
3. C. Det Konservative Folkeparti
4. F. SF - Socialistisk Folkeparti
5. I. Liberal Alliance
6. K. Kristendemokraterne
7. O. Dansk Folkeparti
8. V. Venstre, Danmarks Liberale Parti
9. Ø. Enhedslisten - De Rød-Grønne
10. Andet parti
11. Ved ikke
12. Ønsker ikke at svare

Enkeltsvar – hvis sp. 2=1

Sp. 4 Nogle er stærke tilhængere af deres parti, mens andre er mindre stærke tilhængere. Føler du dig selv som stærk tilhænger eller mindre stærk tilhænger af dit parti?

1. Stærk tilhænger
2. Mindre stærk tilhænger
3. Ved ikke

Enkeltsvar - hvis sp. 2=2-4 (føler sig ikke som tilhænger af et parti/er i tvivl)

Sp. 5 Er der alligevel et parti, som du føler du står nærmere end andre partier?

1. A. Socialdemokratiet
2. B. Det Radikale Venstre
3. C. Det Konservative Folkeparti
4. F. SF - Socialistisk Folkeparti
5. I. Liberal Alliance
6. K. Kristendemokraterne
7. O. Dansk Folkeparti
8. V. Venstre, Danmarks Liberale Parti
9. Ø. Enhedslisten - De Rød-Grønne
10. Andet parti
11. Nej, jeg står ikke nærmere noget parti
12. Ønsker ikke at svare
13. Ved ikke

Enkeltsvar

Sp. 6 Hvis der var Folketingsvalg i dag, hvilket parti ville du så stemme på?

1. A. Socialdemokratiet
2. B. Det Radikale Venstre
3. C. Det Konservative Folkeparti
4. F. SF - Socialistisk Folkeparti
5. I. Liberal Alliance
6. K. Kristendemokraterne
7. O. Dansk Folkeparti
8. V. Venstre, Danmarks Liberale Parti
9. Ø. Enhedslisten - De Rød-Grønne
10. Kandidat uden for partierne
11. Vil ikke stemme
12. Stemme blankt
13. Har ikke stemmeret
14. Vil ikke svare
15. Ved ikke

Batteri enkeltsvar – randomiser udsagn 1-10

Sp. 9 Hvordan passer følgende påstande på dig?

1. Jeg har en mening om de fleste ting
2. Det er vigtigt for mig at have en klar mening om tingene

3. Jeg foretrækker som regel at forholde mig neutral på komplekse emner
4. På emner, der ikke berører mig selv, har jeg som regel ingen mening om, hvad der er godt og skidt
5. Der er mange ting, som jeg ikke har nogen mening om
6. Det irriterer mig, hvis der er et emne, som jeg ikke har en klar mening om
7. Jeg har stærke meninger, selv på emner som ikke berører mig selv direkte
8. Jeg har en holdning til mange flere ting, end de fleste andre har
9. Når jeg skal give min mening til kende, tænker jeg mig grundigt om, inden jeg svarer
10. Når nogen spørger til min mening, ved jeg altid med det samme, hvad jeg mener

Skala

1. Passer meget dårligt på mig
2. Passer dårligt på mig
3. Passer hverken godt eller dårligt på mig
4. Passer godt på mig
5. Passer meget godt på mig
6. Ved ikke

Batteri enkelt svar – randomiser udsagn 1-13

Sp. 10 Nu kommer nogle synspunkter fra den politiske debat. Hvor uenig eller enig er du i hver af disse synspunkter?

1. Høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag
2. Staten har for lidt kontrol med erhvervslivet
3. I politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse
4. For at skabe dynamik og fremgang i samfundet må man acceptere en vis grad af ulighed
5. De mest velhavende bør give flere penge til de dårligst stillede
6. Vi bør modstå kravene om højere velfærdsydelse fra folk med lave indkomster
7. Folk med høje indkomster skal beskattes langt hårdere end folk med lave indkomster
8. Staten bør have afgørende indflydelse på driften af de store virksomheder
9. Staten bør ikke omfordele fra rig til fattig
10. Staten skal lade erhvervslivet passe sig selv
11. Det er ikke et mål i sig selv at udjævne forskellene mellem rig og fattig
12. Det er naturligt med økonomisk ulighed i samfundet
13. Økonomisk lighed gavner samfundet

Skala

1. Helt uenig
2. Nærmest uenig
3. Hverken enig eller uenig
4. Nærmest enig
5. Helt enig
6. Ved ikke

Batteri enkelt svar – randomiser 1-5

Sp. 11 Her er nogle flere synspunkter fra den politiske debat. Hvor uenig eller enig er du i hver af disse synspunkter?

1. Voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag
2. Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser
3. Indvandrere, som begår handlinger, der fører til fængselsstraf, bør omgående udvises
4. Udlændinge bør kun kunne få dansk statsborgerskab, når de har lært at opføre sig som danskere
5. Indvandring udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart

Skala

1. Helt uenig
2. Nærmest uenig
3. Hverken enig eller uenig
4. Nærmest enig
5. Helt enig
6. Ved ikke

Batteri enkelt svar – randomiser 1-8

Sp. 12 I politik tales der ofte om en økonomisk venstre-højre skala. Venstreorienteret står for, at det offentlige skal sikre, at der bliver sørget for alle. Højreorienteret står for, at det enkelte menneske skal have mere ansvar for sig selv. Hvor vil du placere dig selv og partierne på denne skala, hvor 0 er mest venstreorienteret, og 10 er mest højreorienteret?

1. Dig selv
2. A. Socialdemokratiet
3. B. Det Radikale Venstre
4. C. Det Konservative Folkeparti
5. F. SF - Socialistisk Folkeparti
6. O. Dansk Folkeparti
7. V. Venstre, Danmarks Liberale Parti
8. Ø. Enhedslisten - De Rød-Grønne

Skala:

1. 0 Det offentlige skal sikre, at der bliver sørget for alle (Venstreorienteret)
2. 1
3. 2
4. 3
5. 4
6. 5
7. 6
8. 7
9. 8
10. 9
11. 10 Det enkelte menneske skal have mere ansvar for sig selv (Højreorienteret)

12. Ved ikke

Batteri enkelt svar – randomiser 1-8

Sp. 13 I politik tales der også om en anden venstre-højre skala, hvor venstreorienteret står for åbenhed over for indvandrere, human behandling af forbrydere samt miljøbeskyttelse, mens højre står for en stram rets- og indvandrerpolitik samt for at økonomiske hensyn vægtes over miljøet. Hvor vil du placere dig selv og partierne på denne skala, hvor 0 er mest venstreorienteret og 10 er mest højreorienteret?

1. Dig selv
2. A. Socialdemokratiet
3. B. Det Radikale Venstre
4. C. Det Konservative Folkeparti
5. F. SF - Socialistisk Folkeparti
6. O. Dansk Folkeparti
7. V. Venstre, Danmarks Liberale Parti
8. Ø. Enhedslisten - De Rød-Grønne

Skala:

1. 0 Åbenhed overfor indvandrere, human behandling af forbrydere samt miljøbeskyttelse (Venstreorienteret)
2. 1
3. 2
4. 3
5. 4
6. 5
7. 6
8. 7
9. 8
10. 9
11. 10 En stram rets- og indvandrerpolitik samt at økonomiske hensyn vægtes over miljøet (Højreorienteret)
12. Ved ikke

Flersvar

Nu kommer nogle spørgsmål om politik generelt. Der kan være mange komplicerede spørgsmål i politik, husk derfor at det altid er muligt at svare ”ved ikke”

Sp. 14 Hvilke af følgende partier mener du, er medlemmer af Danmarks nuværende regering?

1. A Socialdemokraterne
2. B Radikale Venstre
3. C Det konservative Folkeparti
4. F Socialistisk Folkeparti

5. I Liberal Alliance
6. O Dansk Folkeparti
7. V Venstre
8. Ø Enhedslisten
9. Ved ikke

Enkeltsvar

Sp. 15 Hvilket parti mener du, at Morten Bødskov tilhører?

1. A Socialdemokraterne
2. B Radikale Venstre
3. C Det konservative Folkeparti
4. F Socialistisk Folkeparti
5. I Liberal Alliance
6. O Dansk Folkeparti
7. V Venstre
8. Ø Enhedslisten
9. Ved ikke

Enkeltsvar

Sp. 16 Blandt de politiske partier er nogle mere velvilligt indstillet over for flygtninge og indvandrere end andre. Mener du, at Det Radikale Venstre hører til de mere eller mindre velvilligt indstillede?

1. Mere velvilligt indstillet
2. Hverken mere eller mindre velvilligt indstillet
3. Mindre velvilligt indstillet
4. Ved ikke

Enkeltsvar

Sp. 17 Hvilket parti mener du, at Eva Kjer Hansen tilhører?

1. A Socialdemokraterne
2. B Det Radikale Venstre
3. C Det Konservative Folkeparti
4. F Socialistisk Folkeparti
5. I Liberal Alliance
6. O Dansk Folkeparti
7. V Venstre
8. Ø Enhedslisten
9. Ved ikke

Batterienkeltsvar

Sp. 18 Hvor godt eller dårligt synes du om følgende partier?

1. A Socialdemokraterne
2. B Radikale Venstre
3. O Dansk Folkeparti
4. V Venstre

Skala:

1. 0 Synes meget dårligt om partiet
2. 1
3. 2
4. 3
5. 4
6. 5
7. 6
8. 7
9. 8
10. 9
11. 10 Synes meget godt om partiet
12. Ved ikke